

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, styczeń 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/5/2010

**PREFERENCJE PARTYJNE
W STYCZNIU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wydarzenia polityczne rozgrywające się w końcu minionego i na początku nowego roku najwyraźniej podziały na Polaków mobilizująco – zwiększyły ich zainteresowanie polityką oraz motywacje do udziału w procedurach demokratycznych. Gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się w pierwszej połowie stycznia¹, udział w nich wzięłoby – według własnych deklaracji – 53% ankietowanych, o 5 punktów procentowych więcej niż przed miesiącem. Tak duży odsetek Polaków zamierzających wziąć udział w wyborach parlamentarnych odnotowaliśmy ostatnio w kwietniu ubiegłego roku. Niemal co piąty ankietowany (18%) nie wie, czy poszedłby na ewentualne wybory, a więcej niż co czwarty 28% (od grudnia spadek o 5 punktów procentowych) jednoznacznie odrzuca możliwość uczestniczenia w nich.

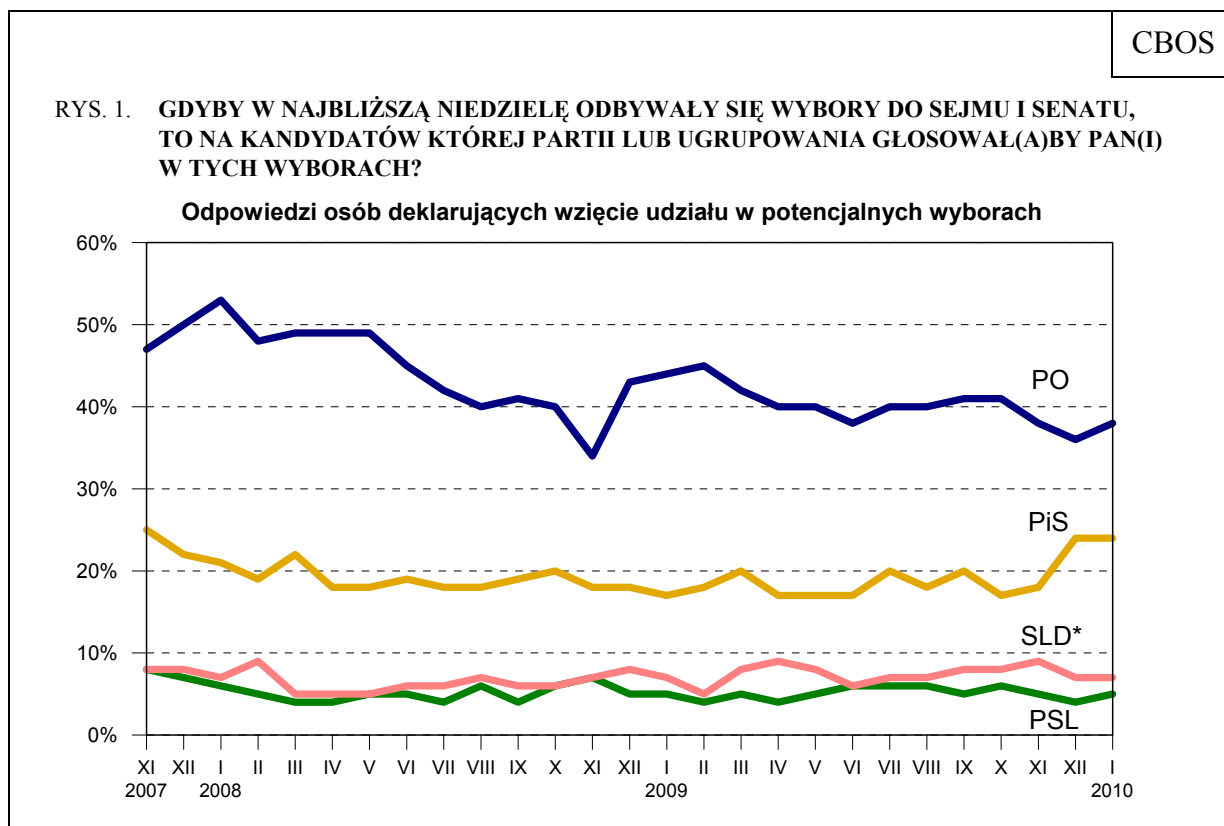
Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	IV 2009	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009	XII 2009	I 2010
	w procentach									
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	53	47	50	44	47	49	48	47	48	53
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	17	21	18	16	16	18	20	19	19	18
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	30	32	31	40	36	33	32	34	33	28

W styczniu chęć głosowania na PO zadeklarowało niespełna dwie piąte potencjalnych uczestników wyborów (38%), o 2 punkty procentowe więcej niż w grudniu. Styczniowy wzrost, choć minimalny, zahamował trend spadkowy w notowaniach PO, obserwowany od listopada ubiegłego roku. Nie zmieniło się natomiast poparcie dla PiS – najgroźniejszego konkurenta rządzącej partii, z którym zarazem pozostaje ona w swego rodzaju politycznej

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (236) przeprowadzono w dniach 7–13 stycznia 2010 roku na liczącej 1052 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

symbiozie. W styczniu na partię Jarosława Kaczyńskiego chciałoby oddać głos 24% zdeklarowanych uczestników wyborów, dokładnie tyle samo co miesiąc wcześniej. To nadal najlepszy wynik PiS od czasu wyborów – od listopada 2007 roku. Nie zmieniło się również społeczne poparcie dla SLD, które w tym miesiącu mogłoby liczyć na głosy 7% pewnych uczestników głosowania. Minimalnie lepsze niż w grudniu są także notowania drugiej z rządzących partii – PSL, popieranego obecnie przez 5% wyborców.

* XI 2007 – III 2008 deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD+SdPI+UP+PD)

Wśród ankietowanych, którzy deklarują, że na pewno poszliby na wybory, gdyby odbywały się one w pierwszej połowie stycznia, swoich zwolenników znalazły jeszcze: Partia Demokratyczna-demokraci.pl, Partia Kobiet, LPR, SdPI i Stronnictwo Demokratyczne (po 1% głosów).

W tym miesiącu zmniejszył się odsetek wyborców niezdecydowanych. Obecnie niespełna jedna piąta Polaków chcących uczestniczyć w demokratycznej procedurze wyłaniania reprezentantów do parlamentu (19%, od grudnia spadek o 4 punkty procentowe) nie wie, na kandydatów której partii oddałaby swój głos.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	IV 2009	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009	XII 2009	I 2010
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	40	40	38	40	40	41	41	38	36	38
Prawo i Sprawiedliwość	17	17	17	20	18	20	17	18	24	24
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	8	6	7	7	8	8	9	7	7
Polskie Stronnictwo Ludowe	4	5	6	6	6	5	6	5	4	5
Liga Polskich Rodzin	1	2	2	1	1	1	1	1	0	1
Partia Demokratyczna – demokracy.pl	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1
Partia Kobiet	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Socjaldemokracja Polska	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1
Stronnictwo Demokratyczne	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Inne	1	1	2	1	1	0	1	0	1	1
Trudno powiedzieć	21	19	21	16	20	18	19	22	23	19
N=	578	506	518	484	486	529	518	473	489	551

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

★

★

★

Na początku nowego roku Polacy chętniej niż w całym ubiegłym półroczu uczestniczyliby w wyborach parlamentarnych, a jednocześnie częściej niż w dwóch poprzednich miesiącach mają wyrobione zdanie i określone sympatie partyjne. Wzrost deklaracji udziału w głosowaniu i spadek odsetka wyborców niezdecydowanych nie zmienił jednak układu sił na scenie politycznej. Upraszczając można powiedzieć, że w tym miesiącu wszystkim najważniejszym ugrupowaniom przybyło mniej więcej po równo. Można więc wnioskować, że, jak dotąd, żadna z partii nie przekonała do swoich racji i nie zdobyła zaufania potencjalnych głosujących w większym stopniu niż inne.

Po ubiegłomiesięcznym spadku poparcia dla rządzącej koalicji w styczniu obserwujemy niewielkie odbicie w jej notowaniach (w sumie wzrost o 3 punkty procentowe). Nie zmienia to faktu, że jej wynik nadal jest jednym z gorszych, jednocześnie w dalszym ciągu na stosunkowo wysokim poziomie utrzymuje się poparcie dla PiS. W ostatnich dwóch miesiącach (mniej więcej od momentu usunięcia z sejmowej komisji śledczej ds. afery hazardowej członków zgłoszonych przez PiS) przewaga PO na PiS, która jeszcze do listopada była ponaddwukrotna, zauważalnie się zmniejszyła. Nadal jednak dystans dzielący obie partie jest duży (różnica 14 punktów procentowych), a w sensie politycznym wydaje się odległością trudną do pokonania. Na kłopotach rządzących nie zyskuje natomiast druga z opozycyjnych partii – SLD.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		53	18	28	1041
Płeć	Mężczyźni	57	17	27	494
	Kobiety	50	20	30	547
Wiek	18-24 lata	53	18	29	143
	25-34	49	23	28	199
	35-44	55	21	25	153
	45-54	54	19	27	184
	55-64	56	16	28	180
	65 lat i więcej	53	14	33	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	18	33	388
	Miasto do 20 tys.	48	24	28	133
	20-100 tys.	53	24	22	200
	101-500 tys.	59	16	25	170
	501 tys. i więcej mieszk.	61	11	29	149
Wykształcenie	Podstawowe	44	16	40	265
	Zasadnicze zawodowe	49	18	33	267
	Średnie	56	22	22	352
	Wyższe	69	15	15	156
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	66	15	19	91
	Średni personel, technicy	47	33	20	40
	Pracownicy adm.-biurowi	64	21	15	55
	Pracownicy usług	52	23	25	67
	Robotnicy wykwalifikowani	52	18	29	127
	Robotnicy niewykwalifik.	38	23	39	50
	Rolnicy	49	25	25	56
	Pracujący na własny rach.	66	15	18	51
Bierni zawodowo	Renciści	45	17	38	83
	Emeryci	57	13	30	209
	Uczniowie i studenci	54	17	29	101
	Bezrobotni	48	16	36	58
	Gospodynie domowe i inni	38	23	39	53
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	14	19	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	18	32	84
	sekt. pryw. poza rolnict.	52	23	25	244
	prywatnym gosp. rolnym	51	27	22	45
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	46	19	35	215
	501-750	48	20	32	159
	751-1000	52	23	25	193
	1001-1500	68	17	15	114
	Powyżej 1500 zł	72	13	14	121
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	20	41	142
	Średnie	48	20	32	471
	Dobre	63	16	21	428
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	60	15	25	59
	Raz w tygodniu	58	19	23	503
	1-2 razy w miesiącu	48	22	29	165
	Kilka razy w roku	45	16	39	195
	W ogóle nie uczestniczy	51	16	33	119
Poglądy polityczne	Lewica	60	9	30	135
	Centrum	54	18	28	349
	Prawica	66	14	20	339
	Trudno powiedzieć	28	31	42	217

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		0	1	1	1	38	0	5	24
Płeć	Mężczyźni	1	1	1		40	0	6	24
	Kobiety		1	2	3	35	0	5	24
Wiek	18-24 lata		1	2	1	55	1	3	16
	25-34		1	2	5	35		2	19
	35-44		2			42		8	18
	45-54		1	2	1	40	1	6	23
	55-64		1	2	1	25		10	27
	65 lat i więcej	1		1		33		3	36
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	2	2	0	28	0	12	27
	Miasto do 20 tys.		2	1	2	44		2	21
	20-100 tys.		1	2	3	33			25
	101-500 tys.			2		46	1	4	25
	501 tys. i więcej mieszk.				3	51		2	15
Wykształcenie	Podstawowe	1	1	1	2	27	1	5	27
	Zasadnicze zawodowe		2	2		32		6	31
	Średnie		1	1	2	39	0	5	19
	Wyższe			1	2	52		6	20
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.				5	54		4	19
	Średni personel, technicy					44			30
	Pracownicy adm.-biurowi					41		10	17
	Pracownicy usług		3		6	45			
	Robotnicy wykwalifikowani		1	1		35		4	30
	Robotnicy niewykwalifik.				5	27			21
	Rolnicy					7		30	33
Pracujący na własny rach.			3		32		2	40	
Bierni zawodowo	Renciści	4	5	2	2	29		4	18
	Emeryci			1		32		7	34
	Uczniowie i studenci			3		53	1	5	16
	Bezrobotni		6	5	4	40	2	2	11
	Gospodynie domowe i inni					38			14
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		1		4	43		9	20
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			2	2	40			26
	sekt. prywat. poza rolnict.		1	1	2	41		1	20
	prywatnym gosp. rolnym					8		27	33
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		3	2	2	30	1	10	21
	501-750	2	1		1	23		7	33
	751-1000		1	3	1	42		3	20
	1001-1500			1	2	46		4	24
	Powyżej 1500 zł					51		4	24
Ocena własnych war. mater.	Złe		5	2	2	25	1	2	19
	Średnie	1	1	1	1	29	0	7	26
	Dobre		0	1	2	47		5	23
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3			26			54
	Raz w tygodniu		1	1	1	34	0	8	28
	1-2 razy w miesiącu	2				36	1	6	10
	Kilka razy w roku		2	1	1	43		3	18
	W ogóle nie uczestniczy			4	5	55			11
Poglądy polityczne	Lewica			1	2	28	1	6	4
	Centrum	1	1	2	1	43		9	12
	Prawica		0	0	0	39		3	44
	Trudno powiedzieć		3	2	6	26	1	2	9

Tabela 2 (cd.).

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?								Liczba osób
		Samoo- obrona	Socjal- demokracja Polska (SdPi)	Sojusz Lewicy Demokra- tycznej (SLD)	Stronnictwo Demokra- tyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powie- dzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		0	1	7	1	0	0	1	19	551
Płeć	Mężczyźni		1	8	1	0	0	1	17	278
	Kobiety	1	1	7	0	0	0	1	21	273
Wiek	18-24 lata			6					14	75
	25-34			6				2	29	98
	35-44		1	12	2			1	13	84
	45-54	1		5			1		20	99
	55-64	1	1	11		1	1		19	99
	65 lat i więcej		3	5	1			1	16	96
Miejsce zamieszkania	Wieś	1		6		0			21	192
	Miasto do 20 tys.		3	4					22	64
	20-100 tys.			12	2			1	22	105
	101-500 tys.		1	5	1	1			16	100
	501 tys. i więcej mieszk.	1	2	10			2	3	11	90
Wykształcenie	Podstawowe	1		12					23	117
	Zasadnicze zawodowe		1	3			2		21	130
	Średnie	1	1	10	1	1		1	19	197
	Wyższe		1	4	1			1	12	108
Grupa społ.- zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.			7					11	59
	Średni personel, technicy		3		5				19	19
	Pracownicy adm.-biurowi			11					22	36
	Pracownicy usług		3	14				4	26	34
	Robotnicy wykwalifikowani		1	7	1		2		19	66
	Robotnicy niewykwalifik.			6			5		35	19
	Rolnicy	4		14					12	27
Pracujący na własny rach.			3		2			18	34	
Bierni zawodowo	Renciści			8		2			26	37
	Emeryci	1	2	7	1			1	14	118
	Uczniowie i studenci			8					14	54
	Bezrobotni			3				2	24	27
	Gospodynie domowe i inni			6					41	20
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			7	1		1		14	84
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		2	8	2				17	42
	sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym		1	9		1	1	1	23	126
		5		13					15	23
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		1	8		1			22	99
	501-750			7	1		1	1	21	76
	751-1000	1	2	8	1				19	99
	1001-1500	1	1	5		1		2	13	77
	Powyżej 1500 zł		1	10	1				9	87
Ocena własnych war. mater.	Złe	2		18					24	55
	Średnie	0	1	6	0	0	1	1	24	226
	Dobre		1	7	1	0			14	270
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			3					15	34
	Raz w tygodniu	0	1	4	1	0		1	20	289
	1-2 razy w miesiącu		1	12					32	79
	Kilka razy w roku			10	1		2	1	17	88
	W ogóle nie uczestniczy	2	1	15		1		1	5	61
Poglądy polityczne	Lewica	1	5	32		1	1		16	82
	Centrum			5	1		1	1	23	186
	Prawica			2	0	0		0	9	223
	Trudno powiedzieć	2		3					47	60